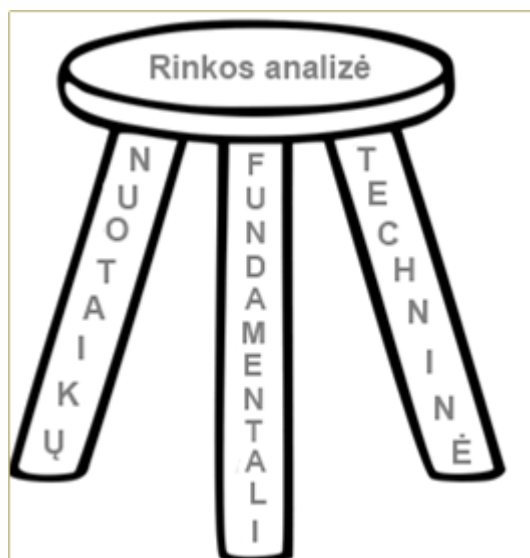

Kodėl nuotaikų, **fundamentali ir techninė analizės** yra tokios svarbios? Atsakymas paprastas: kiekviena investavimo rinka yra dosni ir tuo pačiu negailestinga. Negailestinga tiems, kurie į analizę žiūri pro pirštus ir pasikliauja intuicija. Dosni investuotojams, kurie kruopščiai atlieka analizę, nuolat stebi kainų pokytį ir seka naujienas. Jeigu nemokėsite gerai analizuoti valiutos ar vertų rinkos, apie pelną galite tik pasvajoti.

Trys pjūviai: nuotaikų, fundamentali ir techninė analizė

Taigi iš pradžių pasistengsime kuo paprasčiau paaiškinti rinkos analizės tipus. Šie trys tipai yra:

- Techninė analizė
- Fundamentali analizė
- Nuotaikų analizė

Daug diskutuojama apie tai, kuris analizės tipas yra geriausias, tačiau verta susipažinti su kiekvienu jų. Išmanyti kas yra ir kuo tarpusavyje skiriasi nuotaikų, fundamentali ir techninė analizė nepakanka - reikia mokėti šiuos metodus taikyti praktiškai.

Kodėl svarbu žinoti visus tris analizės tipus? Na, galime įsivaizduoti, kad Forex analizė yra kaip trys kojos kėdės.

Jei nors viena iš kojų bus netaisyklingai sumontuota, sulūžusi arba brokuota, kėdė taps nestabili, ant jos bus neįmanoma sėdėti. Lygiai taip pat galime galvoti apie Forex analizę. Jei norite, kad prekyba generuotų nuolatines ir stabilias pajamas, tuomet turite išmanyti

skirtingus analizės metodus.

Techninė analizė

Nors praeitose pamokose jau minėjome, kas yra techninė analizė, tačiau prisiminkime šį analizės metodą dar kartą.

Techninė analizė – kainos grafiko analizė, kuri siekia prognozuoti kainos svyravimus ateityje. Techninėje analizėje naudojami grafikai, vaizduojantys kainų dinamiką per tam tikrus laikotarpius. Techninė analizė remiasi tuo, kad kainoje atsispindi visi rinką įtakojantys faktoriai – ekonominiai, politiniai, psichologiniai ir kiti – visi jie sudaro bendrą kainos judesį.

Techninė analizė yra pagrindas, kuriuo spekuliantai naudojami, siekdami prognozuoti valiutos kursą. Analizuodamas praeities kainų svyravimus spekuliantas gali nustatyti dabartines kainos svyravimo kryptis ir galimus pokyčius ateityje. Ne be reikalo sakoma, kad „istorija yra linkusi kartotis“. (Pavyzdyje parodyta, kaip kaina kelis kartus atšoka nuo tos pačios palaikymo / pasipriešinimo linijos).

Kaip matome iš grafiko, kaina taip ir nesugebėjo pakilti aukščiau pasipriešinimo linijos. Grafikas suteikia geresnes galimybes numatyti kainos pokyčius ateityje.

Dažniausiai pirmas dalykas šovęs į galvą išgirdus žodžius „techninė analizė“, yra grafikai,

kadangi jie mums leidžia pamatyti istorinę kainų raidą ir pagal tai mes galime nustatyti būsimus kainų pokyčius. Naudodamiesi technine analize, galite pastebėti įvairias kainų kilimo arba kritimo tendencijas, arba tam tikrus kainų išsidėstymų modelius, kurie gali suteikti pakankamai informacijos apie galimus sėkmingus sandorius.

Dauguma spekuliantų taip pat naudoja MT4 esančiais pagalbinais instrumentais – indikatoriais, kurie papildo grafikus informacija. Indikatoriai yra techninės analizės įrankiai, tačiau galima apsieiti ir be jų, prekybą grindžiant vien kainos suformuotų figūrų ir žvakių kombinacijomis. Tačiau apie indikatorius ir prekybos sistemas plačiau kalbėsime kitose pamokose.

Techninė analizė yra labai subjektyvi. Tai reiškia, kad du spekuliantai žiūrėdami į tą patį grafiką gali priimti skirtingus sprendimus ir abu jie ilguoju laikotarpiu gali prekiauti pelningai. Spekuliacija esmė – iš 10 kartų bent 6 jūs turite būti teisus.

Fundamentali analizė

Pats svarbiausias, tačiau ir sunkiausias valiutų prekiavimo elementas – mokėjimas numatyti, kokie ekonominiai faktoriai keis valiutos kursą ateityje. Sparčiai kintant kainai tikimybės užsidirbti daug pinigų ir juos prarasti yra lygios. Todėl teisingas būsimų rinkos tendencijų prognozavimas (tiek nuotaikų, tiek fundamentalių ekonominių naujienų), manipuliavimas gandais ir lūkesčiais – neatsiejama spekulianto darbo dalis ir sėkmingos veiklos garantas.

Rinkoje egzistuoja gausybė faktorių, kurie daro įtaką tiek visai valiutų rinkai, tiek ir atskiroms valiutoms. Fundamentali Forex analizė – tai bet kokios užsienio ar vidaus situacijos (bankų pasisakymai, tarptautinių organizacijų veiklos planai, šalių ekonominiai rodikliai ir t.t.) vertinimas, kuris galėtų padaryti įtaką kurios nors šalies valiutai.

Fundamentalią analizę, tai:

- įvairūs pranešimai apie valiutinius-finansinius įvykius visame pasaulyje;
- ekonominio ir politinio gyvenimo įvykiai atskirose valstybėse ir visame pasaulyje;
- minėtų įvykių įtaka valiutų rinkai.

Atliekant fundamentalią analizę svarbu turėti informacijos apie biržų ir stambių rinkos kūrėjų kompanijų darbą, centrinių bankų palūkanų normas, vyriausybių ekonominę politiką, galimas permainas šalies politiniame gyvenime, taip pat apie įvairius galimus gandus ir lūkesčius. Fundamentali Forex analizė - viena sunkiausių sričių, o taip pat ir viena svarbiausių, dirbant valiutų rinkoje.

Atlikti fundamentalią analizę kur kas sudėtingiau, nei kitų rūšių analizės, kadangi tie patys faktoriai skirtingose situacijose skirtingai veikia rinką. Vykiant fundamentalią analizę, būtina suprasti dviejų skirtingų valiutų tarpusavio ryšį, kuris nusakomas per dviejų vyriausybių tarpusavio santykių palaikymą, valiutų istorinį vystymąsi, nustatyti apibendrintą tam tikrų ekonominių veiksnių rezultatą ir sujungti iš pirmo žvilgsnio nesujungiamus ekonominius dalykus. Detaliau apie fundamentalią analizę vertinimą pasakosime kitose pamokose.

Nuotaikų Forex analizė

Mes jau minėjome, kad finansų istorijoje viskas linę kartotis. Tai geriausiai atsispindi kainos grafike. Grafikuose yra visa mums reikalinga informacija apie praeitį. Nors mes žinome, kaip vykdoma fundamentali ir techninė analizė, tačiau daug kas priklauso ir nuo nuotaikų vyraujančių

rinkose. Žmonės yra impulsyvūs ir dažnai sprendimus lemia nuotaika, o ne logika. Štai kodėl nuotaikų Forex analizė yra svarbi. Rinka iš esmės atspindi visų joje esančių žmonių norus, lūkesčius ir nuomones. Kiekvienas spekulianto lūkestis ar nuomonė yra rinkos pokyčių atspindys, kuris atsiskleidžia per jų veiksmus rinkoje.

Tačiau kaip tai veikia? Nuotaikos tiesiogiai veikia valiutos kainą, kaip ir bet kurioje kitoje rinkoje (nekilnojamojo turto, akcijų ir t.t.), jei žmonės mano, kad kaina kils, jie masiškai pradeda pirkti tą prekę, tikėdamiesi, kad ji pabrangs dar labiau ir iš to bus galima pasipelnyti. Tačiau kai prasideda masiški pirkimai, kaina pradeda kilti nebūtinai dėl fundamentalių priežasčių, bet dėl rinkoje vyraujančios nuotaikos. Valiutos kaina kyla, nes investuotojai ją masiškai perka, kadangi visi sutartinai tikisi, kad kaina kils dar labiau. Užsisukama į tam tikrą užburtą ratą. Masiškai perkant, didėja paklausa, o didėjant paklausai valiuta brangsta.

Jau anksčiau minėjome, kad investuotojai ir spekuliantai yra skirstomi į bulius, kurie tikisi kainos augimo, ir meškas, kurie tikisi kainos kritimo. Neišvengiamai, kiekvienoje operacijoje su savo viltimi ir lūkesčiais dalyvauja tiek meškos, tiek buliai. Jei rinkoje pastebime tam tikrą kurso kilimą, sakoma, kad vyrauja buliai. Jeigu pastebime kurso kritimą – sakoma, kad vyrauja meškos. Stebint bulių ir meškų elgseną, galima pastebėti žmonių nuotaikų tendencijas – ar jie nusiteikę optimistiškai (tikisi geresnės ateities, stiprios ekonomikos ir valiutos brangimo – buliai) ar labiau pesimistiškai (laukiantys blogų naujienų, prastos šalies ateities ir valiutos pigimo – meškos). Reikėtų pastebėti, kad kai kurie spekuliantai yra linkę elgtis taip kaip visi – sekti rinkoje vyraujančioms nuotaikoms, t.y. jei vyrauja meškos – parduoti, o jei buliai – pirkti. Deja, bet ne visuomet nuotaikos atitinka realybę. Kartais, nuotaikos tampa tiek išpūstos ir neatitinkančios realios valiutos vertės, kad pradeda formotis tam tikri finansiniai burbulai (perdėtas kainos išpūtimas), kurie kaip uždelsto sprogo bomba gali bet kada sprogti. Taigi būkite atidūs, stebėkite rinkos nuotaikas, bet niekuomet nepamirškite, kad greta privalo būti atlikta fundamentali ir techninė analizė!

Pabaigai

Prekiaudami valiutomis, jūs TIKRAI atrasite žmonių, kurie teigs, kad kažkuri iš 3 analizių yra svarbiausia, kiti gal net išvis suplaks nuotaikų ir techninę analizę į vieną ir sakys, kad tai yra geriausias pasirinkimas spekuliuojant valiutomis. Pradėję spekuliuoti patys pamatysite, kuris metodas geriausia tinka jums. Pradedami investuoti nepamirškite išbandyti kelis skirtingus analizės metodus.

- Techninė analizė yra kainos grafiko analizavimo metodas.
- Fundamentali analizė – yra makroekonominių rodiklių analizė, kurios tikslas nustatyti

ekonomikos perspektyvas ir kaip tai įtakos valiutos kursą ateityje.

- Nuotaikų analizė – tai analizė, siekianti nustatyti rinkos dalyvių lūkesčius.

Sveikiname jus išmokus pagrindinius trijų analizės tipų principus. Tolimesnėse pamokose fundamentali ir techninė analizė bus analizuojama išsamiau, todėl dar turėsite galimybę tapti rimtais valiutų analitikais!

7. pamoka. [Palaikymo ir pasipriešinimo lygiai](#)

Nelik abejingas: įvertink straipsnį - pasidalink su draugais...

Straipsnį parengė: Justinas J. ir Simonas Adomavičius